

Rapport

Klacht

De douane op Schiphol heeft op 21 oktober 2006 tien goederen van verzoeker aangemerkt als zijnde namaak. Deze zaken zijn in beslag genomen. Op 18 december 2006 ontving verzoeker een brief van het arrondissementsparket Haarlem met het voorstel om alsnog afstand van de zaken te doen en een transactievoorstel te accepteren. Naar aanleiding van deze brief heeft verzoeker op 21 december 2006 telefonisch contact gehad met een medewerkster van het arrondissementsparket. In dit verband klaagt verzoeker erover dat:

deze medewerkster, mevrouw Z., in het gesprek heeft gezegd dat, gelet op het geringe aantal inbeslaggenomen zaken, de sanctie slechts zou bestaan uit het in beslag nemen van de zaken (er zou geen boete volgen), terwijl verzoeker uiteindelijk door de rechter is veroordeeld tot het betalen van een geldboete van € 350,00;

mevrouw Z. heeft gezegd dat het wel of niet accepteren van het transactievoorstel geen invloed zou hebben op de hoogte van het te betalen bedrag, omdat de straf ter zitting niet hoger zou uitvallen dan het bedrag van het transactievoorstel, terwijl verzoeker is gebleken dat dit wel het geval is;

mevrouw Z. tot twee keer toe (in haar brieven van 10 april en 1 mei 2007) niet is ingegaan op zijn verzoeken (van 24 maart en 18 april 2007) om schriftelijk te bevestigen wat zij in het telefoongesprek heeft verteld;

mevrouw Z. in haar brief van 1 mei 2007 heeft geschreven dat verzoeker geen recht heeft op inzage in zijn dossier, terwijl de officier van justitie hem in een brief van 11 oktober 2007 heeft meegedeeld dat hij bij de griffie van de rechtbank zijn dossier kon inzien.

Beoordeling

Algemeen

1. Bij aankomst op Schiphol op 21 oktober 2006 constateerde de douane dat verzoeker tien goederen in zijn bagage had, die als namaak werden aangemerkt. Volgens verzoeker kreeg hij de keuze om afstand te doen (waarbij een en ander met een administratieve schikking zou worden afgedaan) of geen afstand te doen. Indien verzoeker geen afstand zou doen, zouden zijn goederen in beslag worden genomen en zou de zaak voor de rechter komen. Volgens verzoeker vertelde de douanier hem dat het voor de strafmaat niet uitmaakte of verzoeker al dan niet afstand zou doen.

Verzoeker koos ervoor geen afstand te doen, waarna de goederen in beslag werden genomen.

2. Op 18 december 2006 ontving verzoeker een brief van het arrondissementsparket Haarlem, waarin hem een transactievoorstel werd gedaan. Verzoeker kreeg de

gelegenheid alsnog afstand van de goederen te doen, waarna deze zouden worden vernietigd. Indien verzoeker niet binnen twee weken zou reageren of het niet eens zou zijn met het transactievoorstel, zou de zaak worden voorgelegd aan de politierechter.

3. Naar aanleiding van deze brief nam verzoeker op 21 december 2006 telefonisch contact op met mevrouw Z. van het parket Haarlem, die de brief van 18 december 2006 had opgesteld. Verzoeker stelt dat mevrouw Z. hem tijdens dat telefoongesprek onder meer meedeelde dat door het beperkte aantal inbeslaggenomen goederen, de sanctie slechts zou bestaan uit het in beslag nemen van de goederen. Het al dan niet accepteren van het transactievoorstel zou geen invloed hebben op de strafmaat en verzoeker zou geen geldboete of strafblad krijgen.

4. Bij brief van 24 maart 2007 aan mevrouw Z. stelde verzoeker ter discussie dat een paar inbeslaggenomen manchetknopen vals zouden zijn. Voorts verzocht hij mevrouw Z. hem schriftelijk te bevestigen dat zij hem tijdens het telefoongesprek op 21 december 2006 had verteld dat het niet meer terugkrijgen van de goederen de enige sanctie zou zijn, ongeacht verzoekers keuze om de zaak al dan niet voor de politierechter te laten komen. Verzoeker liet weten deze schriftelijke bevestiging graag te willen ontvangen voordat hij zijn definitieve keuze zou maken om het transactievoorstel al dan niet te accepteren.

5. Mevrouw Z. deelde verzoeker bij brief van 10 april 2007 namens de officier van justitie mee dat de manchetknopen wel degelijk als namaak waren aangemerkt en dat verzoeker moest beslissen of hij het transactievoorstel accepteerde.

6. In zijn brief van 18 april 2007 vroeg verzoeker mevrouw Z. om hem een aanvullend proces-verbaal toe te sturen (dat betrekking heeft op de manchetknopen, opgemaakt door de douaniers) en vroeg hij nogmaals om een schriftelijke bevestiging van het telefoongesprek van 21 december 2006.

7. Bij brief van 1 mei 2007 liet mevrouw Z. verzoeker namens de officier van justitie weten dat het parket hem als verdachte in een strafzaak geen stukken kon toesturen en dat verzoeker zich daarvoor kon wenden tot een advocaat die zich als raadsman stelde. Voorts liet mevrouw Z. verzoeker weten dat de zaak vanwege het niet accepteren van het transactievoorstel, bij de politierechter lag.

8. Verzoeker uitte bij brief van 30 september 2007 zijn ongenoegen bij het parket Haarlem over de informatie die mevrouw Z. hem had verstrekt.

9. De officier van justitie liet verzoeker bij brief van 11 oktober 2007 weten dat de keuze om al dan niet op een transactievoorstel in te gaan, geheel bij verzoeker lag en dat het feit dat verzoeker had gewacht op een schriftelijke bevestiging van mevrouw Z., hier niet aan afdeed. Hij voegde daaraan toe dat zowel betaalde transacties als veroordelingen op de strafdocumentatie komen te staan.

Voorts liet de officier van justitie weten dat de informatieverstrekking van mevrouw Z. met betrekking tot het verzoek om het aanvullend proces-verbaal, geheel juist was, omdat er geen afschriften van stukken rechtstreeks aan de verdachte worden gestuurd. De officier wees verzoeker erop dat hij de stukken wel kon inzien op de griffie van de rechtbank.

10. Omdat de inbeslaggenomen manchetknopen niet ter zitting zouden worden getoond en verzoeker van mening was dat hij zich niet goed op zijn strafzaak kon voorbereiden, besloot hij niet naar de zitting te gaan. Op 23 december 2007 ontving verzoeker bericht van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) dat de rechter hem tot een geldboete van € 350,00 had veroordeeld.

11. Op 26 februari 2008 diende verzoeker een klacht in, welke bij brief van 22 juli 2008 door de hoofdofficier van justitie te Haarlem ongegrond werd verklaard.

12. Bij brief van 6 oktober 2008 liet verzoeker de hoofdofficier van justitie weten dat zijn klacht met name betrekking had op het feit dat mevrouw Z. hem zelfs na driemaal aandringen niet schriftelijk had bevestigd wat zij hem telefonisch had meegedeeld.

13. De hoofdofficier van justitie liet verzoeker bij brief van 18 november 2008 weten dat mevrouw Z. niet meer werkzaam was bij het parket en niet meer kon worden bevraagd over haar uitlatingen, waardoor de juistheid van verzoekers stellingen niet kon worden gecontroleerd. Voorts stelde de hoofdofficier dat mevrouw Z. geen officier van justitie was en dus niet de meest aangewezen persoon om uitlatingen te doen over de afdoening van een strafzaak. De hoofdofficier merkte voorts op dat de beslissing om de zaak voor te laten komen dan wel afstand te doen van inbeslaggenomen goederen, niet afhankelijk is van de uitlatingen van mevrouw Z., die zij al dan niet op papier wilde zetten. Volgens de hoofdofficier van justitie was dit verzoekers eigen beslissing geweest.

I. Ten aanzien van de schriftelijke bevestiging

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat mevrouw Z. tot twee keer toe niet is ingegaan op zijn verzoek om hem een schriftelijke bevestiging te sturen van hetgeen zij hem tijdens het telefoongesprek op 21 december 2006 had verteld.

2. De minister van Justitie heeft de Nationale ombudsman bij brief van 6 april 2009 laten weten de klacht gegrond te achten, aangezien mevrouw Z. in haar brieven van 10 april 2007 en 1 mei 2007 niet is ingegaan op het verzoek om een telefonisch gedane mededeling schriftelijk te bevestigen.

3. Verzoeker heeft bij brief van 20 april 2009 laten weten blij te zijn dat de minister de klacht gegrond acht. Wel was verzoeker van mening dat de minister dit niet kan afdoen

zonder ten behoeve van hem genomen maatregelen of actie.

4. In zijn brief van 18 mei 2009 heeft de minister gesteld dat gegrondverklaring van de klacht voldoende genoegdoening aan verzoeker biedt en dat de gedraging niet zodanig ernstig is dat nadere maatregelen geboden zijn.

Beoordeling

5. Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

6. De Nationale ombudsman is het met de minister van Justitie eens dat mevrouw Z. had moeten ingaan op de verzoeken om het telefoongesprek van 21 december 2006 te bevestigen. Indien zij gegronde redenen had om niet aan dit verzoek te voldoen, had zij verzoeker hiervan in kennis moeten stellen. Door dit na te laten, heeft verzoeker onvoldoende informatie gekregen over het strafrechtelijk verloop van de procedure, waardoor hij niet de juiste afweging heeft kunnen maken om al dan niet aan het transactievoorstel te voldoen. Door het gewoonweg negeren van het verzoek om de schriftelijke bevestiging is verzoeker in zijn procedurele belangen geschaad. Hiermee is het vereiste van fair play geschonden. De Nationale ombudsman is het niet met de stelling van de minister eens dat met gegrondverklaring van de klacht voldoende genoegdoening is geboden en komt daar onder II. op terug.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de telefonische informatieverstrekking

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat mevrouw Z. tijdens het telefoongesprek op 21 december 2006 tegen hem heeft gezegd dat, gelet op het geringe aantal goederen dat in beslag was genomen, de sanctie slechts zou bestaan uit het in beslag nemen van de goederen, terwijl verzoeker uiteindelijk door de rechter is veroordeeld tot het betalen van een geldboete van € 350,00. Ook zou mevrouw Z. hebben gezegd dat het wel of niet accepteren van het transactievoorstel geen invloed heeft op de hoogte van het te betalen bedrag, omdat de straf ter zitting niet hoger zou uitvallen dan het bedrag van het transactievoorstel. Nadien is verzoeker gebleken dat dit wel het geval is.

2. In zijn brief van 6 april 2009 aan de Nationale ombudsman heeft de minister van Justitie onder meer gesteld dat mevrouw Z. niet meer werkzaam is op het arrondissementsparket Haarlem en zij niet meer kan worden bevraagd over de kwestie. Omdat over de inhoud van het telefoongesprek geen informatie beschikbaar is, kan de minister zich geen oordeel vormen over deze klachten.

3. In reactie op het standpunt van de minister heeft verzoeker bij brief van 20 april 2009 onder meer gesteld dat het hem stoort dat nog steeds niet duidelijk is geworden of de uitspraak van mevrouw Z. (dat er geen verschil in strafmaat is) al dan niet juist is. Wanneer de uitspraak van mevrouw Z. niet juist is, had hij voor de "veilige" weg gekozen en het transactievoorstel geaccepteerd, aldus verzoeker.

4. Desgevraagd heeft de minister van Justitie bij brief van 18 mei 2009 laten weten dat in zijn algemeenheid kan worden opgemerkt dat een eis ter zitting doorgaans hoger uitvalt dan een voorstel ter voorkoming van strafvervolging. In de aanwijzing "Kader voor strafvordering" is vermeld dat de eis van de officier van justitie 20% hoger dient te zijn dan de aangeboden transactie.

5. Mevrouw Z. heeft op 20 oktober 2009 onder meer verklaard dat zij zich de telefoongesprekken met verzoeker niet meer kan herinneren. Verzoeker heeft gesteld dat hij niet duidelijk is geïnformeerd, maar volgens mevrouw Z. is hem driemaal duidelijk meegedeeld dat hij afstand van de goederen kon doen, zodat de zaak niet voor de rechter zou komen. Voorts heeft mevrouw Z. verklaard dat zij verzoeker geen schriftelijke bevestiging van het bewuste telefoongesprek heeft gegeven, omdat zij hem schriftelijk duidelijk had meegedeeld wat de consequenties waren indien hij geen afstand van de goederen zou doen.

Beoordeling

6. Ook dit klachtonderdeel is getoetst aan het beginsel van fair play.

7. De Nationale ombudsman overweegt enerzijds dat niet vast is komen te staan wat mevrouw Z. verzoeker heeft verteld tijdens het telefoongesprek op 21 december 2006.

Anderzijds overweegt de Nationale ombudsman dat het voor mevrouw Z. duidelijk was hoe verzoeker haar mededelingen over de sanctie had geïnterpreteerd. In zijn brief van 24 maart 2007 heeft verzoeker mevrouw Z. immers verzocht het telefoongesprek te bevestigen waarin zij hem vertelde "dat de enige sanctie met betrekking tot zijn zaak zou zijn dat hij zijn inbeslaggenomen goederen niet meer terug zou krijgen, ongeacht zijn keuze omtrent het al of niet voorleggen van deze zaak aan de politierechter".

De Nationale ombudsman gaat er van uit dat indien verzoeker het telefoongesprek van 21 december 2006 verkeerd heeft geïnterpreteerd, mevrouw Z. verzoeker hierop ongetwijfeld zou hebben gewezen. Aangezien mevrouw Z. in reactie op verzoekers brieven niet heeft ontkend dat zij verzoeker de betreffende mededelingen heeft gedaan en evenmin een schriftelijke bevestiging van het telefoongesprek heeft gegeven, acht de Nationale ombudsman verzoekers relaas over de inhoud van het telefoongesprek aannemelijk en gaat hij er van uit dat mevrouw Z. de door verzoeker gestelde mededelingen heeft gedaan.

Nu de gestelde mededelingen niet juist bleken te zijn, heeft verzoeker - zoals reeds onder I overwogen - geen juiste afweging kunnen maken om al dan niet aan het transactievoorstel te voldoen. Hierdoor is verzoeker in zijn procedurele belangen geschaad en is het vereiste van fair play geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

8. De onjuiste informatieverstrekking heeft financiële gevolgen voor verzoeker met zich meegebracht. De beslissing om het transactievoorstel te accepteren dan wel de zaak voor de politierechter te laten komen, is weliswaar een beslissing die verzoeker zelf heeft genomen, maar hij heeft deze gebaseerd op onjuiste informatie (in zijn brief van 24 maart 2007 heeft hij gesteld dat hij de bevestiging graag wilde ontvangen voordat hij een keuze zou maken om het transactievoorstel al dan niet te accepteren). Dat verzoeker niet de juiste informatie had gekregen, had hij aan de rechter kunnen voorleggen, maar verzoeker is ter zitting niet verschenen. Het kan verzoeker echter niet worden verweten dat hij niet naar de zitting is gegaan, nu de inbeslaggenomen manchetknopen niet getoond zouden worden. Hierdoor werd het verzoeker wel heel erg moeilijk gemaakt om aan te tonen dat deze wel echt waren.

Nu verzoeker de zaak heeft laten voorkomen en een geldboete van € 350,00 opgelegd heeft gekregen, kan niet gezegd worden dat met gegrondverklaring van de klacht voldoende genoegdoening geboden is. Wanneer verzoeker het transactievoorstel had geaccepteerd, had hij alleen afstand van de goederen moeten doen en was hij er zonder geldboete van afgekomen. Gelet op het feit dat het gaat om schending van het vereiste van fair play, in die zin dat verzoekers procedurele rechten zijn geschonden, ligt het op de weg van het Openbaar Ministerie om de thans opgelegde geldboete terug te betalen. De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie dan ook in overweging verzoeker een bedrag van € 350,00 toe te kennen.

III. Ten aanzien van de informatieverstrekking rondom het recht op inzage

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat mevrouw Z. in haar brief van 1 mei 2007 heeft geschreven dat hij geen recht had op inzage in zijn dossier, terwijl de officier van justitie hem in zijn brief van 11 oktober 2007 had meegedeeld dat hij bij de griffie van de rechtbank zijn dossier kon inzien.

2. De minister van Justitie heeft in zijn brief van 6 april 2009 aan de Nationale ombudsman gesteld dat de klacht naar zijn mening onjuist is geformuleerd. Mevrouw Z. heeft in de brief van 1 mei 2007 niet geschreven dat verzoeker geen recht op inzage had, maar dat verzoeker geen stukken konden worden toegestuurd. De minister heeft aangegeven dat de raadsman om een afschrift van het dossier kan vragen, en dat de verdachte zelf het

dossier slechts kan inzien, hetgeen de officier van justitie verzoeker bij brief van 11 oktober 2007 heeft laten weten. Aan een verdachte worden niet rechtstreeks stukken verstuurd, aldus de minister. De minister acht de klacht ongegrond.

3. Verzoeker heeft in zijn brief van 20 april 2009 gesteld dat wanneer hij wel recht had op inzage van zijn dossier, mevrouw Z. hem dit had moeten meedelen.

4. Bij brief van 18 mei 2009 heeft de minister laten weten dat hij met verzoeker van mening is dat het mevrouw Z. niet had misstaan indien zij verzoeker had gewezen op de mogelijkheid zijn dossier in te zien. Dit maakt de klacht volgens de minister echter niet gegrond, nu het antwoord correct was en zij er van uit mocht gaan dat het verzoeker te doen was om het verkrijgen van stukken. Bovendien is verzoeker gewezen op de mogelijkheid een raadsman in te schakelen, waarvan hij geen gebruik heeft gemaakt, aldus de minister.

Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

6. De Nationale ombudsman is van oordeel dat is gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking, aangezien de door mevrouw Z. gegeven informatie kennelijk onduidelijkheid opleverde en bovendien onvolledig was. Het had in de rede gelegen dat in de brief het onderscheid tussen inzage in het dossier en het verstrekken van afschriften uit het dossier was toegelicht, evenals het onderscheid tussen de rechten die aan een verdachte respectievelijk een raadsman toekomen. Het is dan ook niet juist dat dit niet is gebeurd. De Nationale ombudsman ziet niet in op basis waarvan Z. ervan mocht uitgaan dat het verzoeker om het verkrijgen van de stukken te doen was. Dat verzoeker is gewezen op de mogelijkheid een raadsman in te schakelen, doet hieraan niet af.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het arrondissementsparket Haarlem is gegrond ten aanzien van:

het niet bevestigen van het telefoongesprek wegens schending van het vereiste van fair play;

de telefonische informatieverstrekking met betrekking tot de gevolgen van het al dan niet accepteren van het transactievoorstel wegens schending van het vereiste van fair play;

de informatieverstrekking met betrekking tot het recht op inzage, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie in overweging verzoeker de geldboete van € 350,00 terug te betalen.

Onderzoek

Op 14 november 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Breda, met een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket Haarlem.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Betrokken ambtenaar Z. werd om inlichtingen verzocht.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Betrokken ambtenaar Z. deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van de minister van Justitie gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 10 november 2008 met bijlagen.

Standpunt van de minister van Justitie van 6 april 2009.

Reactie van verzoeker van 20 april 2009.

Reactie van de minister van Justitie van 18 mei 2009.

Reactie van verzoeker van 1 juni 2009.

Telefonisch afgelegde verklaring van 20 oktober 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond